GRADSKA BIBLIOTEKA
JURAJ S. ZORIĆ
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Narodna

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50
OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. — Pripočeno po četku D 10

IZLAZI REDOVITO SVAKI UTORAK I PETAK U JUTRO
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin - Šibenik
Telefon interurban za upravu i tiskaru broj 47

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1,50
PRETPLATA MJESEČNO: 10 DINARA
INOSTR. TROMJES. D 45 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

GODINA II | ŠIBENIK, 27 MARTA 1934 | BROJ 76

Rumunjska javnost i rimski protokoli

Nekonzekventna politika Mussolinija — Stanovništve Male antante —

Bukurešt 25 II. Rumunjska štampa u dugim člancima pretresa rimske protokole i specijalno politiku Mussolinija; smatra da ta politika nije konzekventna. Rašireni dnevni list „Adeverul" specijalno upozorava na to, da su osnovne direktive o ekonomskim problemima u rimskim ugovorima preuzete iz memoranduma, koji je Mussolini 29 septembra 1933 g. podneo zainteresiranim zemljama.

Da bi se s ekonomskog stanovništa mogla ocjeniti prava vrjednost rimskih sporazuma, potrebno je vratiti se Mussolinijevom memorandumu. U 5 tački tog memoranduma Mussolini utvrđuje da trgovački odnosi između pet dunavski zemalja (Rumunija, Čehoslovačka, Jugoslavija, Mađarska i Austrija) pretstavljaju samo jedan dio ukupne razmjene dobara. Znatan dio u trgovačkom prometu se proteže na veze s drugim zemljama. Iz toga talijanski ministar pretsj. dolazi do zaključka, da se zadovoljavajuća organizacija može postići samo u slučaju, ako se uzme u obzir ukupna razmjena dobara sviju tih zemalja. Ali kad pet spomenutih zemalja ne mogu jedna drugoj pružiti zadovoljavajuću proću, onda je jasno, da ni rimski sporazumi koji se protežu samo na Madžarsku Austriju i Italiju, neće ni u kom slučaju donijeti rešenje privredne krize podunavskih država.

Što se tiče poziva ostalih država, specijalno podunavskih, da pridu rimskom paktu, treba spomenuti utisak, koji je u tim državama izazvao talijanski memorandum u septembru 1933 g. Taj memorandum Mala antanta nije primila nikako oduševljeno zbog vrlo jednostavnog razloga: memorandum je htio da Italiji osigura specijalne povlastice u tom dijelu Evrope. Sistem koji je predlagao Mussolini, težio je za stvaranjem mreže preferencijalnih povlastica između dunavskih agrarnih zemalja na jednoj strani i Austrije i Italije, na drugoj strani, što bi značilo oslabljenje čehoslovačke industrije i oštećenje ekonomskih veza između država Male antante.

Međutim izgleda, da su rimski sporazumi pogoršali situaciju, izgubivši iz vida 6 tačku Mussolinijevog memoranduma. U toj tački Mussolini upozorava na to, da dosadašnji predlozi za ostvarenje dunavske privredne saradnje nisu mogli uspjeti, jer su „opravdali sumnju političkih namjera". Izgleda, da je Mussolini zaboravio na tu vrlo važnu konstataciju u momentu, kad je potpisao sporazum političke prirode, koji je u stvari konzultativni pakt između Italije, Austrije i Madžarske. Na taj način ekonomski ugovori očigledno dobijaju političku nijansu, jer su u pitanju intencije, za koje je Mussolini u septembru 1933 g. rekao, da su u stanju onemogućiti svaki ozbiljan predlog za ekonomsku saradnju.

U svakom slučaju, piše list na zaključku svoga članka, okolnost da se u rimskim sporazumima ne spominje potreba revizije mirovnih ugovora, stvara atmosferu provizornog umirenja. Ali to još nije dosta uvjerljiv dokaz, da bi se moglo vjerovati uvjeravanjima i to formalnim, da politički sporazum nije uperen ni protiv koga. Za najkraće vrijeme će se sve te stvari razjasniti. Nema sumnje, da će ti sporazumi sačinjavati centar detaljne analize i izmjene nazora između triju savezničkih zemalja Male antante, koje će bez oklijevanja izraziti svoj složan nazor kao odgovor na rimski poziv.

ŽRTVE JAPANSKE KATASTROFE

Tokio 27 marta. Zvanično je utvrđen broj nastradanih prilikom katastrofe u Hokodata. Poginulo je 648 lica, a 464 je teško ranjeno. 23.000 ljudi ostali su bez krova i biće razmješteni po školama i kasarnama.

Stanovništvo najviše strada od velike hladnoće, dok u namirnicama nema oskudice.

Američke banke ne smiju dati zajam Francuskoj

Vašington, 27 III. Vlada je zabranila velikim bankama da daju zajam Francuskoj. Ministar finansija g. Morgentau obrazložio je ovu odluku sa ranijom odlukom parlamenta da se ne smiju davati krediti onim državama, koje nisu regulisale svoje ratne dugove prema Americi.

JAPAN TRAŽI VEĆU FLOTU

London, 27 III. Rajter saznaje iz Tokia, da će japansko ministarstvo mornarice i dalje tražiti izmjene u sadanjem kontigentu pomorskih snaga.

Gdje je Insul?

Atina 26 marta. Brodovi koji su usidreni u Pireju uhvatili su jučer jedan radiogram upućen s broda »Meotis« na kome se nalazi američki bankar Insul. U ovome radiogramu kapetan broda javlja da se „Meotis" nalazi oko ostrva Rodosa na 250 milja udaljenosti od Pireja. Misli se da Insul čeka na instrukcije od svojih advokata da bi znao kuda će se uputi brodom. Vlasnik broda „Meotis" izjavio je ovim povodom novinarima da će Insul moći ponova da zakupi brod kada bude istekao rok zakupu.

Čudnovate Gandijeve izjave

Bombaj 26 marta. Gandi je izjavio da je nedavni zemljotres u Indiji posljedica grijeha koji je Indija učinila. Protivnici Gandija tvrde, da Gandi nema prava da bude tumač božanske volje.

SPLIT „IDEAL" SPLIT

Tvornica kapa i šešira muških i ženskih svake vrsti, po najnižoj cijeni izrađuje i popravlja najžur. bez prigovora

Jeli Vam poznato da prodajem razne vrste cipela po vrlo sniženim cijenama? POPRAVKE vršim za 10% jeftinije od prijašnjih cijena. *Imajte uvijek na umu ovu prigodu, jer je to u Vašem interesu.* - **Aleksandar Anweiler,** trgovina koža, cipela i šports. predmeta. Ul. Kr. Tomislava 4.

Novi ljetni vozni red

Zapostavljanje Šibenika

Dne 1 aprila stupa na snagu novi parobrodarski vozni red Jadranske plovidbe. Nažalost smo iz njega mogli vidjeti da su sve nade Šibenika u popravak saobraćajnih pruga, bile uzaludne. Pruga br. 58 ne tiče Šibenik kao ni do sada, prūga br. 8 nam je odnesena. Druga za Obrovac, o kojoj se toliko govorilo, nije uopće uvedena, brze pruge i dalje stižu noću itd. itd. Jadnog li Šibenika! Zar se baš uvijek mora na njega zaboraviti? Koliko se govorilo, koliko se nastojalo, da se poprave saobraćajne pruge, a kad tamo one su se još samo goršale.

VLAHOV

OKREPLJUJUĆI

ŽELUDAČNI

ELIXIR

NAJBOLJI

GORKI

LIKER

-VLAHOV-

Razne vijesti

Na šumskoj željezničkoj pruzi Croatia d.d. kod sela Žlinici (Bosna) lokomotiva je iskočila iz kolosjeka. Strojovodja je poginuo, a ložač teško ranjen.

Članovi njemačke trgovinske delegacije posjetiće Split svršetkom ovoga mjeseca.

Most Kralja Petra u mostaru biti će porušen i izgradit će se novi velik moderni most.

Najbolji čehoslovački pjevački zbor „Smetana" polazi na turneju po Jugoslaviji i gostovaće u Zagrebu.

Meštrovićev projekt o uljepšavanju zemunskog mosta izazvao je u štampi opširnu polemiku.

Jedna velika tvornica oružja u Čehoslovačkoj navodno dobavlja velike količine oružja jednoj političkoj stranci u Čehoslovačkoj.

Katastrofalan požar potpuno je uništio japanski grad Hakodate. U plamenu je poginulo preko 1000 ljudi izgorilo je 25.000 kuća.

Pripremna konferencija za suzbijanje raka sastala se u Parizu, na koju su došli delegati iz cijeloga svijeta.

Stalni privredni savjet Male Antante sastaje se 1 maja u Bukureštu, gdje će raspravljati pitanje o daljnjoj saradnji i postignutim dosadašnjim rezultatima.

Rumunjski zakon o zaštiti države imao bi stupiti na snagu u najskorije vrijeme, i on će donešen kao posljedica atentata na Ducu.

Nova špijunska afera sa ogromnim dimenzijama otkrivena je u Francuskoj. Špijunaža se vršila u ratnim pomorskim lukama.

U britanskoj ratnoj mornarici vrše se senzacionalni eksperimenti sa malim ratnim ladjama bez posade.

Heimwehrovci traže da se židovsko pitanje u Austriji konačno definitivno riješi i Židove otstrani iz svih službe.

U aferi Stavijski pretstoje nova hapšenja čak i u vojsci, gdje je kompromitiran jedan poznati generalissimus.

Interesantan sovjetski pronalazak za plovidbu u smrznutim vodama

Sovjetski inžinjer Čižikov je učinio interesantan nalazak, koji je od velikog značaja za plovidbu u ledenim morima. Suština pronalaska leži u tom što će se na ledolomcima upotrebljavati jaki vodeni mlazevi, koji će biti bačani velikom brzinom i sjeći led. S brzinom od 60-90 met. u sekundi mlaz vode lomi sve što mu je na putu. Takav mlaz mogu davati smrskovi s velikim pritiskom. Novi nalazak će ne samo olakšati rad ledolomaca, nego će i t. zv. poluledolomcima omogućiti plovidbu u smrznutoj vodi.

Redukcija žena iz državne službe

Nezvani o aktuelnim problemima.

Motto: Ovo pitanje treba riješiti na način da se ženama dade puna ravnopravnost i nametnu sve dužnosti, bez ikakvog obzira, ili, da se vrate stanju od nekoliko decenija natrag.

Razni hvalevrijedni pokušaji mjerodavnih faktora u privrednom saniranju zemlje prouzročili su kod šire javnosti silnu zbrku u pojmovima socijalnosti. Pod krinkom socijalnih, predlažu se i tretiraju razne popularne reakcionarne mjere, koje kao psihoza zahvaćaju razne evropske zemlje i brkaju pojmove i podražuju instinkte širih masa, koje nisu u stanju, pod uticajem stanovitih prilika, da same stvore o tome svoj ispravni sud.

Medjutim ispravno je shvaćeno u gorecitiranom mottu stanje stvari tražeći da se ženama dade ravnopravni položaj u svim pravima i dužnostima, ili da se vrate nekoliko decenija natrag. Jedino je preuzetno zaključivanje pisca da se pola čovječanstva baci natrag, kad znamo da je imperativ historije: napred. Pošto su žene čitavi prošli vijek ispunile svojim radom trebalo bi ići jedan ili čak više vijekova natrag kad žene nisu bile smatrane čovjekom ili čak kad su crkveni oci raspravljali da li žena ima dušu...

Svijesne žene nisu nikad bježale od istih dužnosti kao što su i muškarčeve, bez obzira što biološki one imaju uvijek plus dužnosti u radjanju i ispravnom odgajanju novih generacija, čime uvijek zadužuju čovječanstvo. Žena, pacifistkinja u svojoj biti, ona koja daje život, teško će se zanašati za potrebe rata u bilo kojoj formi. Ali da je ona jednako sposobna da i na tom polju vrši dužnosti analogno muškarcu, pokazala je između ostalih država Rusija, pa čak sada i Kina. Sigurno je da naše žene ne zaostaju u sposobnostima za njima, a žene nisu krive što im je zatvoren put k tim dužnostima.

Žene nisu nigdje zastupane u vrhovnoj državnoj upravi, pa je prema tome nedosljedno kriviti ih što one ne vrše neke dužnosti kao na pr. što *ne plaćaju kao neudate porez*, a još uvijek im široko javno mijenje nameće svoju etiku tražeć od djevojke sva ograničenja seksualnog života i uskraćuje joj pravo da ona bira druga prema svom iskrenom nagnuću. To pravo ispoljavanja njenog osjećaja u biranju voljenog bića moglo je da se u ženi formira istom decenijima njenog privrednog oslobodjenja... Medjutim već se javlja reakcija, koja hoće da od žena učini koketnu robu na prodaju, koja se, ako je neimućna, mora bez izbora da prvom objesi o vrat, jer nema drugih mogućnosti u svom životu.

Plaćanje atimentacije muževima, koji bi bili napušteni od svojih supruga njihovom krivicom, može da dodje u obzir jedino kad žena privredjuje ili je imućna, a muž nema od čega da živi. I to je opravdan zahtjev, koji je u naprednim zemljama već proveden. Medjutim kod nas u praksi 99% muževa uzdržavaju u glavnom familije, pa je prema tome on glavni član koji privredjuje i koji je bolje situiran. *Što žene nisu navodno toliko premještanjem bacane* na razne krajeve, nije njihova krivica, kao ni to ako je navodno time stradala državna administracija. Činjenica je, da je žena *u privatnoj službi* od pamtivijeka kao slabija izrabljivana, pa zato svaki kulturan muškarac treba da je pomogne protiv sistema koji dozvoljava to izrabljivanje. Žena je radila, proizvodila i privredivala od početka svijeta, ona je u patrijahalnoj obitelji prela, tkala, bojadisala sukno, plela čarape i mijesila kruh, t. j. proizvodila u svim granama privrede. Kad je razvitkom manufakture i docnije industrije vas taj rad iz patrijahalne porodice prešao u tvornice, žena je, u nametnutoj potrebi zarađivanja za se i za svoje, slijedila svoj put u javni privredni život. Ako je pomanjkanje socijalnih mjera učinilo da je izrabljivana jeftinija ženska i dječja radna snaga postala konkurent muškarcu za to žena nije kriva, jer ona, koja ne pokrivá važnija javna mjesta, nije stvarala te mjere. Proti takovih zloupotreba treba da se muškarac i žena skupa bore jer su im interesi zajednički. A da je tome kriv sistem, na čijem izgradjivanju nisu i male udjela žene, dokaz je i to što je sam taj sistem došao u takav kaotički položaj, da mu ni jeftinija ženska i dječja radna snaga nije pomogla niti pomaže u traženju mogućnosti izlaska iz takvog položaja.

Medjutim žena *u državnoj službi* nije faktični konkurent muškarcu, nudeći svoje jednako visoke kvalifikacije za niže plate što će se opet odraziti na neuposlenost muškaraca, na obostranu štetu, a na korist onih, kojima pisac Tribune želi najmanje pomoći.

Pričanja kako je ona zarađivala za luksus nedosljedna su kad se ranije tvrdi da je ona u svom povoljnijem položaju mogla mnogo više pomagati familiju nego li muškarac. Tako isto i predbacivanja što ona, radeći kao kvalifikovana radnica, uposljava kod kuće druge nekvalifikovane radnice. To jedino znači da će ona, kad se povrati iz javnog života u svoje domaćinstvo, izbaciti te dotične kao neuposlene na ulicu. Reći za ženu manuelnu radnicu, koja pored analognog rada vrši njen muž, brat ili sin, još vodi cijelo kućanstvo i radja djecu, da »nema iste zahtjeve kao i intelektualna radnica« znači svijesno htjeti naprtiti na ženu trostruki teret javne radnice, domaćice i majke. Ako ona u prvome isto toliko radi kao i muškarac, onda je nemoralno kritikovat kad joj druga nekvalifikovana radnica pomaže u kućanstvu.

Žena koja zaradjuje može da bira, ali u najboljem smislu te riječi tj. da živi cijeli svoj život s čovjekom za kojega osjeća da joj je najveća želja da mu pomogne, da skupa s njim saradjuje i dáje na svijet generacije začete u iskrenom zanosu i odanosti, a ne da je prisiljena da se kao roba na prodaju objesi o vrat prvome, može biti fizički i moralno odvratnome muškarcu, što može da još snizi sadašnji nivo braka. Jedino muškarac, kojega je odabrala žena koja je u stanju da se samostalno održava može biti siguran da ga ta žena voli, a ne da se udaje iz straha i očaja pred budućnošću.

Zašto se uspostavljanje »kraljevanja žena u vlastitom domu« provadjajuć socijalne reforme nije započelo od teške fizičke radnice, koja u pomanjkanju socijalnih mjera i u izrabljivanju dužeg rada i niže plate redovito uistinu strada, a zašto se je započelo s intelektualnom radnicom u državnoj službi, čiji je rad fizički lakši, a u tom položaju ne pretstavlja nikakovu konkurenciju muškarcu. Zašto materinstvo ne priječi prvu u napornom radu kao tvorničku radnicu, služavku seljakinju u polju, trgovkinju, dakle ne priječi ono 99% žena u teškom fizičkom slabo plaćenom zvanju, a zašto da priječi onaj mali procent kulturne intelektualne radnice, koje se namjerava kao neuposlene baciti na put (jer od plaća svojih muževa, braće, otaca neće moći da žive) na dohvat prostituciji i konkubinatu?

Zato su te mjere nesocijalne i natražnjačke i uslijed gluposti prosječnog muškarca koji ne shvaća da mu je žena najbolji saradnik u borbi protiv svega što je trulo, — uperene direktno protiv nove poletne savremene generacije žene radnice, koja je u stanju [izdigavši se vlastitim radom iz najveće ekonomske mizerije] da rezonuje o prilikama u kojima živi.

Šibenske žene.

Pokućstvo i uređaji savremenog stila
spavaće sobe i trpezarije
kuhinjski namještaj i potrebštine
Prodaja za gotovo, otplatu i bankovne knjižice
Generalno zastupstvo i konsignaciono skladište
OTO GRABOVAC, ŠIBENIK
(Kraj crkve sv. Frane)

Ponovna rasprava Malinar-Grünwald

Prošle godine osudio je Prvostepeni sud u Zagrebu g. I. Malinara urednika „Jugoslovenskog Lloyda“, po tužbi liferanta uglja E. Grünwalda na mjesec dana zatvora uslovno. Protiv ove presude žalili su se branioci osudjenog Malinara Kasacionom sudu. Kasacija je poništila prvostepenu presudu u cijelosti i odredila da se održi novi pretres pred senatom Sudbenog stola u Zagrebu.

ZUBAR FILIPI

Oglas natječaja

Sokolsko Društvo u Šibeniku raspisuje natječaj za dovršenje svog doma.

Sve informacije glede izvedbe radova kao i ostalih uvjeta mogu se dobiti kod tajnika odbora, kod kojega se mogu dobiti i primjerci nacrta i troškovnika uz oštetu od Din. 100.-

Natječaj traje do uključivo 21 aprila 1934.

Otvaranje ponuda slijediće spomenutog dana u kancelarili Sokolskog društva na poljani Kralja Petra Oslobodioca u 19 sati.

Ponude se imadu predati zatvorene u obvoju i propisno biljegovane.

Pri predaji ponuda natjecatelji moraće da polože kod blagajnika odbora u ime kaucije 10% od ponuđene svote i to u gotovom ili u vrijednosnim papirima.

Onome kome bude povjerena radnja biće taj iznos pridržan do superkolaudacije radnje, dok će se ostalima povratiti nakon objavljene licitacije.

Odbor za izgradnju Sokolskog doma

pretsjednik:
Dr. Srečko Poturica s. r.

tajnik: *Kreš. Novak s. r*

blagajnik: *P. Sunara s. r.*

SPORT

Prvak Zagreba u Šibeniku

Na oba dana Uskrsnih blagdana gostovaće u Šibeniku protiv ovdašnjeg »Osvita«, „Š. K. Željezničar“ iz Zagreba, koji se nalazi na prvom mjestu prvenstva Zagreba. Upravi „Osvit-a“ uspjelo ga je uz velike žrtve angažirati, pa se nadamo da će i građanstvo znati cijeniti taj rad i u što većem broju posjetiti priredbu, te se na taj način odužiti i poduprijeti ambiciozni „Osvit“.

U momčadi Željezničara imade nekolicina igrača, koji su nastupili za reprezentaciju Zagreba i to branič Koprivnjak, centerhalf Šeb, center for Martinović i Krizman, te Šepek, a osim navedenih imade još nekolicina mladih igrača, kao što je golman Jurčić. Momčad predvađa vrlo lijep nogomet protkan sa mnogo tehničkih finesa, a osim toga su požrtvovni i brzi, pa će tako posjetioci imati puni užitak, gledajući tu renomiranu momčad. Železničar je imao veoma lijepih rezultata, kao n. pr. tukao je prošle godine u Splitu „Hajduk-a“ sa 3:2; „Jugoslaviju“ sa 3:0 i t. d.

„Osvit“ će svojom ambicioznom igrom dati velik otpor toj renomiranoj momčadi, te mora nastojati da časno zastupa Šibenski šport.

Još jedan veliki i značajni uspjeh M. F. D. „Kolo“

Nedjeljnji nastup muškog zbora M. F. D. „Kolo“ u katedrali Sv. Jakova pokazao je još jednom njegovu pravu muzičku vrijednost, umjetničku vještinu i brojčanu snagu, te dokazao da se potpunim pravom može takmiti sa našim najboljim pjevačkim društvima.

Iako „Muka G. N. I.“ od A. Enerois podijeljena u 20 dijelova ima mnogo zahtjeva u snazi i izdržljivosti pjevača jer oni imaju ulogu zavedenog ogorčenog puka, ipak su pjevači Kola sve to izdržali i izveli sa lakoćom, što dokazuje da zbor prije svojih nastupa marljivo i ustrajno vježbà, te da ima dirigenta koji sa velikim muzičkim znanjem i osobitom sposobnošću zna da dovede zbor u takovu formu da bude kadar da izvede i najtežu muzička djela. Solističke uloge bile su u dobrim rukama, prokušanih i već poznatih pjevača, pa je i njihova parta „krivih svjedoka“ došla do punog izražaja.

Uopće čitava izredba „Muke“ bila je na takovoj umjetničkoj visini, da je kod slušatelja, koji su dupkom napunili crkvu, ostavila duboki dojam.

Na ovako značajnom uspjehu treba čestitati vrijednim Kolašima, solistima gg. B. Belamariću i B. Bumberu, dirigentu g. prof. M. Stipićeviću te drugovnoj upravi.

Prodaje se malo rabljena dječja kolica vrlo dobro učuvana.

Iznajmljuje se mobilirana soba na lijepom položaju u centrum grada sunčana i zračna pogled na more

Prodaje se kuća na obali ko Crkve Sv. Nikole.

Prodaje se jedan vrtao na vrl dobrom položaju od cirka 280 met.

Prodaje se jedan kompletni kar celarijski namještaj i jedna kompletn spavaća soba.

Fiat 509 4 sjedišta u vrlo dobro stanju prodaje se jeftino.

Prostrana magaza, presvodjen opekama, u ulici Roberta Visiani unajmljuje se odmah.

Obratiti se: Tiskari E. Vitaliani i Si

Redovita glavna godišnja skupština
UDRUŽENJA TRGOVACA ZA SREZOVE ŠIBENIK I BIOGRAD n-m

U nedjelju 25 o. m. u foyeru Gradskog Kazališta, pred mnoštvom članova, održana je skupština udruženja trgovaca. Skupštinu je otvorio predsjednik g. Ivan Žaja koji je u svom govoru rekao slijedeće:

GOSPODO i BRAĆO!

Otvarajući po redu ovu drugu našu glavnu godišnju skupštinu, dozvolite mi u prvom redu, da se sjetim glavnog čuvara naše narodne privrede - Njegova Veličanstva Kralja Aleksandra prvoga, te da mu sa ove naše skupštine pošaljemo slijedeći brzojavni pozdrav: **„Njegovu Veličanstvu Aleksandru I Kralju Jugoslavije** - *Beograd,* - *Udruženje trgovaca za srezove Šibenik i Biograd n-m časti se podastrijeti Vašem Veličanstvu sa današnje svoje godišnje skupštine izraz najdublje odanosti u ime trgovaca svoga područja sa najtoplijim željama, da nastojanja Vašeg Veličanstva oko sredjivanja i jačanja ekonomske snage naše Otadžbine budu okrunjena potpunim uspjehom.* - *Udruženje trgovaca za srezove Šibenik i Biograd n-m — Ivan Žaja.*"

Isto tako ugodna mi je dužnost, što mogu da pozdravim pretstavnika vlasti i pretstavnika Trg. Ind. Kom. iz Splita u cijenjenoj osobi komorskog potpresjednika g. Miloša Šupuka, kao i članove Biogradskog sreza, koji su odlukom Trgovinsko Industrijske Komore u Splitu br. 179/2 od 17. januara 1934. a na osnovi § 856 pripojeni ovom udruženju. Ja se nadam, da ćemo u njima naći vjerne drugove i braću, koji će se s nama rame uz rame boriti u obrani staleških interesa.

I ako nijesmo u potpunom broju radi pomanjkanja saobraćajnih sredstava, ja vas sviju prijateljski pozdravljam i zahvaljujem vam na bratskom odazivu.

GOSPODO i BRAĆO!

Kroz minulu godinu izgubili smo iz naše sredine jednog našeg dobrog i čestitog druga blago-pokojnog Šimuna Iljadicu i s njime je opet nestalo jednog od onih naših vrijednih i požrtvovnih članova, koji je od prvog dana osnutka udruženja trgovaca u ovom gradu bio njegovim članom. Njegovim gubitkom nestalo je uzor čovjeka i trgovca čija je smrt na nas duboko djelovala na koga ćemo sačuvati trajnu uspomenu i zato vas pozivljem da mu još jednom kliknemo - Slava mu!

Mi smo gospodo i braćo pozvali ovu današnju našu skupštinu ne samo jer smo to po zakonu dužni nego i radi toga da vam dademo obračun našeg rada kroz minulu godinu.

Vi ćete to najbolje viditi iz tajničkog izvještaja koliki je sve rad bio i da nije bilo jednog jedinog pitanja, za koje se udruženje nije interesiralo, a naše nastojanje uvjek je išlo za tim, da pomognemo koliko svakom pojedincu toliko i cjelokupnom našem članstvu, osobito u ovo teško doba, koje svi skupa proživljujemo. Nije se naš rad kretao samo oko interne organizacije društva, već se je protegao na bezbroj pretstavka i intervencija, u kojima su se iznašli naši jadi i nevolje tražeći, da se izadje iz ove mučne i teške situacije, u koju smo bez svoje krivnje dospjeli.

Radeći uvjek skupa sa ostalim našim drugovima u zemlji, te poduprti uvjek od naših komora u svim važnijim pitanjima — održali smo čitav niz sastanaka i konferensa, na kojima se je nastojalo naći lijeka. Mnogo je tih rezolucija izradjeno, mnogo je intervencija poduzeto ali mogu reći bez izgleda u bolje i ljepše dane za naš stalež — bar za sada.

Pri svom radu uvijek smo vodili računa i o ostalim granama naše privrede, jer u poboljšanju općih privrednih prilika u zemlji ovisi i naše blagostanje. Radeći ovako svi smo živili s nadom u bolju budućnost. Vrijeme od prije godinu-dvije dana do danas, žalibože, pokazalo je, da je naša nada bila varava a naše nastojanje skoro uzaludno, pa nas je naprotiv poučilo, da borba za opstanak postaje sve teža i teža i da sredjivanje naših ekonomskih prilika u zemiji nije nipošto pokročilo napred.

Toliko nagovještene mjere za sanaciju naših ekonomskih prilika, do danas nijesu dale onog željenog i vidnog rezultata.

Uprava ovog udruženja svijesna svoje odgovornosti, kao i poteškoća u koje je zapalo naše članstvo usljed oslabljene kupovne snage konsumenata i ubijenog kredita s jedne strane, te silnih tereta rastućih skoro dnevno s druge strane, upotrebila je sva zakonom dozvoljena sredstva i radila je na tomu, da bi bar ublažila ovo nesnosno stanje svoga članstva a Vi ćete to, kažem opet, moći najbolje razabrati iz tajničkog izvještaja, dok ću Vam ja gospodo ovdje iznjeti samo glavne smjernice našeg rada.

1) **Zakon o zaštiti zemljoradnika.** Ovaj zakon kojim su najviše pogodjeni naši seoski trgovci, a uz njih i gradski, nije mnogo pomagao ni samim zaštićenim zemljoradnicima. Kroz ove pune dvije godine, ovo udruženje se živo zanimalo i radilo u sporazumu sa svim našim bratskim udruženjima i Komorama, da se ovaj zakon izmjeni i da se donese riješenje na jedan bolji i pravičniji način u obostranom interesu. Zaludu smo upozoravali na štetne posljedice ove mjere kao i na propast, koja iz ovog pitanja prijeti čitavom trgovačkom staležu. Zaludu smo upozoravali na poljuljanu pravnu sigurnost i ubijeno povjerenje, radi čega će trpiti cijela naša nacionalna privreda. Jasno se vidi da posljedice nijesu izostale i da ih mi danas svi skupa osjećamo.

Mi nijesmo nikada bili protivni, da se pruži pomoć i zaštita onima koji tu pomoć i zaštitu uistinu trebaju, ali nemožemo dozvoliti, da se jedan stalež zaštićuje na štetu drugoga staleža i ako se ta pomoć i zaštita imaju pružiti, onda ona mora ići na teret cjeline a ne na teret pojedinaca, jer majka mora svu svoja djecu jednako voliti i štititi, a jednako im podjeljivati i terete.

Naše Komore na svojoj konferenciji ponovno su pokrenule ovo pitanje i izradile jedan zajednički predlog, kako da se ovo pitanje najbolje riješi, koje je ovo zadnjih dana predano Kraljevskoj Vladi na proučavanje, pak je želiti da se ono što prije u interesu našeg staleža i čitave privrede pravedno riješi i što prije privede kraju.

2) **Zakon o radnjama,** koji je stupio 1931. na snagu i koji je postavljen na jednom čisto modernom principu, te koji je uredio odnošaje izmedju poslodavca i posloprimca i uredio u mnogo čemu prilike u našem trgovačkom staležu kao i ostalim granama naše narodne privrede, pokazao je ipak kod svoje primjene neke nedostatke, ali kako na kugli zemaljskoj nije ništa potpuno savršeno, to nije čudo, da su se i ovdje u praksi pokazale manjkavosti, koje su katkada davale dvomisleno tumačenje. Radi toga se je pokazala potreba novelizacije ovog zakona u svrhu da se spriječe zloporabe.

Na ovomu je živo radilo i ovo udruženje kao i na ograničenju otvaranja industrijskih prodavaonica, te smo u sporazumu sa bratskim udruženjem u Splitu prestilizirali odnosne paragrafe, koji su donešeni na znanje Trgovinsko Industrijskoj Komori.

Kako su se komore složile i izradile zajednički predlog za izmjene i dopune spomenutog zakona i predale ga g. Ministru trgovine i industrije, to ima nade, da će novelizirani zakon što prije stupiti u krepost.

3) **Carinski zakon** Udruženje je izradilo jedan opširan elaborat za izmjenu i sniženje carinskih stavova i to baš za onu industrijsku robu, koja uživa zaštitnu carinu. Kad o ovom pitanju govorim, ne želim da ostavim utisak kao da ustajem proti domaće industrije, koja bi se tim faktom osjetila donekle pogodjenom. Mi ostajemo pri tome, da se domaća proizvodnja zaštiti, ali ta zaštita treba da imade svoje granice, jer pod vidom zaštite domaćih preduzeća i domaće proizvodnje zaštićujemo u mnogo slučajeva strane elemente, koji u našoj zemlji važe kao domaći proizvadjači.

Slobodna konkurencija, odnosno trgovina stvorila bi u narodnoj privredi živahnost, koja bi nesumnjivo uticala na tok prometa i stvorila bi novi poredak u privredi. Takov novi poredak mogao bi da koristi potrošaću a i trgovcu. Potrošaća bi oslobodila od prisilne kupnje one robe, koja mu ne konvenira, a mora da je kupuje jer je na nju upućen zaštitnim carinama i gotovo primoran da jedino nju nabavlja, dok bi trgovac osjetio blagodati slobodnog rada i slobodnog izbora u svom poslovnom zaključku.

Naše je mišljenje da bi i pitanje kartela u našoj zemlji trebalo regulisati jednim specijalnim zâkonom prema komu bi državna uprava vodila kontrolu nad poslovanjem a osobito u pitanju regulisanja cijena.

4) **Zakon o nagodbenom postupku van stečaja.** Obzirom na ukinuće zakona o posredovanju, koji je u istinu mnogim trgovcima u najtežim njihovim momentima pružao mogućnost odgode naplate, ali koji je više štetovao nego koristio našem kreditu za to, što se sa ovim zakonom mogao služiti svak bez obzira da li je trgovac ili nije, mi smo smatrali potrebitim zatražiti, da se i ovaj zakon reformiše i da se vjerovnicima i dužnicima pruži mogućnost časna sporazuma bez velikih parbenih i drugih troškova, koji su kod postupka po dosadašnjem nagodbenom zakonu u mnogo slučajeva prelazili 40—50% od nagodjene kvote na štetu kreditora i debitora.

5) **Zakon o neposrednim porezima.** Nama je svima poznato, da cio trgovački stalež u našoj zemlji prednjači svojom svijesti i osjećanjem gradjanske dužnosti u snašanju poreskih tereta ali sada poresko pitanje najviše tišti sve privrednike i ono još uvjek lebdi u sferama koje ne pokazuju puta za praktični život, tako da je u nizu raznih zakonskih izmjena zadnjeg doba izašla i nova osnova za izmjenu zakona o neposrednim porezima. Prema § 7 prvobitnog predloga imali su se porezi na tečevinu odmjeravati po visini stanarine privrednika, dakle prema rashodima a ne prema prihodima i radi toga je ovaj paragraf bio izazvao opravdano uzbudjenje kod svih privrednika, dakle prema rashodima a ne prema prihodima i radi toga je ovaj paragraf bio izazvao opravdano uzbudjenje kod svih privrednika, a osobito kod trgovaca, koji su sa ovim paragrofom bili najviše pogodjeni i o komu se je toliko stručno i objektivno govorilo i u Financij. odboru.

Usljed jednodušnih protesta, kojima se je i ovo udruženje pridružilo, bio je ovaj paragraf znatno izmjenjen i ublažen te u tom ublaženom sastavu predložen Narodnoj Skupštini na odobrenje. Princip, sa kojeg je

Širite „Narodnu Tribunu"

prolazio ovaj paragraf, »pogrešan je i sličan negdašnjem Francuskom sistemu, prema komu su se određivale osnovice poreza po broju prozora i vrata na stanu poreznika. Naše je uvjerenje, da osnovica za poreze mora biti tečevina to jest čisti prihod, a da je pogrešan princip, prema komu bi se uzimali rashodi kao osnovica za ustanovljivanje poreza.

Uza svu izmjenu spomenutog zakona, ostalo je mnogo od onog lošeg principa i biti će mnogo nepravilnosti, koje će osobito trgovci u ovo teško doba osjetiti na svojim ledjima. Kako sam već naglasio, trgovački stalež rado je uvijek doprinosio bilo koje žrtve, kad se je radilo o višim interesima Države, ali nemože doprinositi više nego što to njegove ekonomske snage mogu dozvoliti a nije to ni u interesu same državne zajednice. Mi će mo i nadalje ustrajati na započetom putu, te će mo solidarni sa našim drugovima u zemlji nastojati svim mogućim zakonskim sredstvima, da postignemo da se odmjeravanje poreza provede na jednoj pravičnoj i realnoj bazi.

Udruženje je nadalje radilo na uredjenju parabrodarskih tarifa, na uredjenju parabrodarskog i željezničkog saobraćaja Šibenika sa svojim zaledjem radi odvijanja što boljeg i bržeg putničkog i robnog saobraćaja sa Šibenikom, kao i svim drugim pitanjima privredne naravi. Osobitu brigu pak posvetilo je udruženje trgovačkom podmladku, te nam je ove godine uz pripomoć Trgovinsko Industrijske Komose iz Splita, uspjelo stvoriti odjeljenje za trgovači podmladak pri mjesnoj trgovačko zanatskoj školi.

Naše će nastojanje u buduće ići za tim — u koliko nam to sredstva budu dozvoljavala — da otvorimo kurseve i tečajeve, da taj naš podmladak spremimo i očeličimo u borbi za život koji ih čeka, a koji će možda biti teži od našega.

Suviše ovo udruženje je i malo i ima da održi silnu borbu proti nelegalnoj trgovini, koje još uvijek u izobilju ima, ali ipak ja se nadam, da će nam uz pomoć naših vlasti, sa kojima smo uvijek do sada sporazumno radili na pobijanju ovakova protuzakonitog rada, uspjeti, da malo po malo istrijebimo jedno od tolikih zala, koji tište trgovački stalež.

Jedna od zlih pojava u našem društvenom životu jeste nelojalna utakmica, koja se više puta, radi nepoznavanja zakonskih propisa, tu i tamo po koji put ispolji.

Istina, mi zato imamo stroge zakonske propise, ali na nama je, na našoj svijesti, da sami nastojimo, da se ta zla pojava izkorijeni, jer to zahtjeva interes našeg staleža, koji treba da se medjusobno pomaže, a ne da jedan drugoga ruši i ubija, te da naše nastojanje ide za tim, da svoj rad postavimo čisto na etičku bazu.

Prema tomu treba da sve svoje zle navike sami odstranimo i da pokažemo kompaktnost i slogu u svim staleškim interesima, jer samo tako ćemo biti jaki i od svakog zasluženo poštivani.

Kako vidite iz ovog mog kratkog prikaza, uprava ovog udruženja živo je radila u svim pravcima unapredjivanja našeg staleža, a ja Vam obećajem da u tom radu neće ni od sada smalaksati. Da je naš rad bio na dostojnoj visini, neka posluži dokazom izjava pretsjednika Trgovinsko Industrijske Komore u Splitu g. Dubokovića, izrečena na zadnjem plenumu Komore, na komu je u glavnom rekao ovo: „Udruženje trgovaca Šibenika i Splita pokazali su se kroz prošlu godinu da stoje na svojoj visini i da su dorasli zadaći, koja im je zakonom namjenjena. Oni su sa svojim bogatim iskustvom i realnim pogledima na život dali Komori podstreka u njezinom radu i nastojanju oko opčenitog nastojanja za poboljšanje naših ekonomskih prilika.

Ovo laskavo priznanje komorskog pretsjednika g. Dubokovića potiče upravu ovog uduženja na daljni što jači i intenzivniji rad, a bio bi veseo kad bi vam mogao saopštiti, da smo na ovako priznanje naišli, i kod mjerodavnih faktora, ali medjutim ne gubimo vjere u bolju budućnost.

Ja se nadam, da će glas sviju privrednika okupljenih u svojim organizacijama ipak biti jednoč uvažen kod mjerodavnih čimbenika i da će se sa mnijenjem privrednika početi računati, jer je takovo mnijenje savijet praktičnih i iskusnih ljudi, koji promicanjem svojih vlastitih interesa unapredjuju i sveukupnu privredu i blagostanje države.

Zajednički cilj svih privrednih udruženja u našoj državi treba da bude: poradit u pravcu da u svojem članstvu pobude želju za sredjivanje u svim privrednim pitanjima, te da se tako stvori u našoj državi veliki broj onih gradjana koji će napretku naše države, unapredjivanjem njezine privrede, najviše koristiti. Nastojanje stotina hiljada ljudi, prožetih ovakovim duhom, neće ostati neopaženo, a ja ću biti sretan ako i ovo naše udruženje svojim radom budu jedan kotač u najpotrebnijem državnom stroju koji se zove narodna privreda.

U tom pravcu će ova uprava nastaviti svoj rad, a u tom pravcu ja vas molim gospodo, da poradite i vi svaki pojedinac u svojemu krugu, te vas u to ime pozdravljam.

Zatim je g. A. Lušić podnio skupštini tajnički izvještaj. Medju ostalim je rekao da je uprava u toku minule godine održala 33 sjednice na kojima je riješila 1700 akta.

Iza toga je uslijedio blagajnički izvještaj kojega je podnio blagajnik g. Vaso Čok. Odobren proračun za prošlu godinu 1933 iznosio je din. 104520, a utjerao se, uzimajući u obzir i ono što se još ima utjerati din. 98195·21. Ovu razliku od 6324·79 podbacio je prošlogodišnji budžet radi toga što je uprava udruženja u svrhu olakšanja isplate članskih prinosa društvenim članovima, počela pobiranjem članarina sa 1 aprila mjesto 1 januara i time u pogledu članarine ispustila prvi tromjesec.

Za Nadzorni odbor izvjestio je g. Šain. Kaže da je sve u redu i predlaže da se izvještaji prime k znanju.

Gosp. Čok predlaže proračun za 1934 g. koji iznosi 104070.-

G. Frua pita zašto je uvršteno 2500 din. mjesečno za tajnika koji ne postoji. Pretsjednik mu je odgovorio da je to predviđeno da za slučaj da on to nebi mogao redovito vršiti. G. Čok tumači kako je i ove godine bio suficit od 30.000 din.

G. Zaja predlaže da Udruženje u Šibeniku osnuje jedan fond za gradnju svog doma i u tu svrhu da se stavi ušteda od 30.000 dinara. Preporuča članovima da bi se sjetili toga raznim doprinosima.

Trgovci sreza Biograda n-m odlučili su na svojoj sjednici da uprava dobije i dva njihova člana i to gg. Šimu Barbarošu iz Filipjakova i Ivu Čorića iz Zemunika, a za njihove zamjenike Morović Josipa iz Filipjakova i Vigato Jakova iz Nina. Skupština je to jednoglasno primila.

G. Ante Zorić trgovac u Šibeniku zatim čita slijedeću rezoluciju:

Trgovci srezova Šibenika i Biograda na moru na svojoj glavnoj godišnjoj skupštini održanoj dneva 25 marta 1934 u Šibeniku, nakon svestrane diskusije o aktuelnim pitanjima trgovačke privrede uopće, te pretresa pitanja posebnog značenja za njihovo područje, jednoglasno usvajaju slijedeću

Rezoluciju:

Trgovci srezova Šibenika i Biograda na moru traže i predlažu Kraljevskoj Vladi:

1) Da od uredbe o zaštiti zemljoradnika budu isključeni u trgovačkoj robi dati krediti sa strane trgovaca u duhu predloga, koji je prihvaćen na interkomorskim konferencijama od 12 i 13 februara 1934 u Beogradu i koji je predan Kr. Vladi na odobrenje. U protivnom slučaju tražimo, da se zavede zaštita i za trgovce pod svim onim uslovima, pod kojima su zaštićeni zemljoradnici i novčani zavodi naprama trgovcima.

2) Da se ukine §. 7 Zakona o izmjeni poreskog zakoua, jer su sa dosadašnjim propisima za oporezovanje tečevine potpuno obuhvaćeni trgovčevi prihodi. U protivnom slučaju tražimo, da se kod omjeravanja poreza na tečevinu za godinu 1934 uzme za bazu kirija stana i lokala od oktobra 1933 godine a ne iz 1932 godine, jer su se ekonomske prilike u tom razdoblju toliko izmjenile, da je promet pao za pedeset posto.

3) Predlažemo da se sve do sada od tereta oslobodjene konzumne zadruge op
po onom istom principu
me se oporezuju sve
trgovačke radnje i da
tim pravednim oporezo
spomenutih mnogobrojn
druga nadje pokriće jed
jela deficita u našem dr
gazdinstvu.

4) Tražimo da sv
vačke i industrijske
prodavaonice budu opc
ne kod onih poreskih
na čijem području djelu
je dosadanji sistem opc
nja tih filijala i proda
samo u sjedištu glavne
nepravedan i prikraćuje
uprave van sjedišta gla
nje u pogledu samou
daća na štetu svih po
koji pokrivaju sve sam
ne potrebe.

5) Tražimo da se
pri izdavanju posvjed
da je neko lice zemlj
strogo drže postojećih
skih propisa.

6) Tražimo da se uki
vanje svih bezplatnih
godovnih uputnica za
hrane željeznicom u Pr
banovinu, jer su one
predmetom trgovanja i
rišćuju se u pravu sv
mjesto izdavanja ovih u
tražimo, da se zavede
vna željeznička tarifa z
živežnih namirnica u
krajeve, odnosno da s
djaju javni radovi u p
krajevima.

7) Sa time u vezi
glas proti najnovijeg p
željezničkih tarifa za 1
najviše pogadjaju amo
sivne krajeve, koji su
na dovoz glavnih život
mirnica željeznicom a
ljeniji su od dobavnih
te ujedno podvlačimo
protezanja ove povišice
izvoznu tarifu, jer se ti
ko pogadja i onako
izvoz preko naših luka
jed toga strada naše
darstvo i lučko radništ

8) Tražimo, da se l
započme izgradnjom U
ljezničke pruge na Kni
nom Butižnice, te da
beniku čim prije izgrad
skladišta, za koja su v
gurana sredstva iz kalo
skog fonda.

9) Tražimo da se
niku i u Splitu zavede
ljezničkim stanicama n
rok iskrcaja vagona od
kako ga imaju i sve os
ljezničke stanice u drž
se tarifa za dostavu va
željezničke stanice na
Šibeniku izjednači sa t
tarifom u ostalim na
kama Dubrovniku, Spli
šaku, jer radi dosadan
velike nejednakosti u t
teško trpe interesi priv
benika, a s njime i int
jele sjeverne Dalmacije.

10) Tražimo revizij
šnjih tarifa Jadranske p
na način, da se ukloni
vično favoriziranje p
luka na štetu ostalih.

11) U vezi s time
osnovica državnog por
tečevinu usljed novih
skih propisa biti poviše
žimo, da svi samoupra

GRADSKE VIJESTI

rezi budu reducirani na visinu od najviše 100% na državni porez, ili da se ne dozvoli, da njihov finansijski efekat promaši onaj od prošle godine 1933. Stog razloga tražimo i sniženje ovogodišnjeg kuluka od 3 na 2 nadnice po jednoj jedinici, kao i to da se visina nadnice snizi od 15 na 10 din.

12) Tražimo, da finansijske vlasti svojim podredjenim organima davaju tačne upute za aplikaciju raznih novih propisa, a naročito propisa taksenog zakona, eda bi se na taj način izbjeglo daljnje pogrešno primjenjivanje tih propisa od strane finansijskih organa i da se time poštedi trgovačko poslovanje od smetnja i šteta.

13) Tražimo da Narodna Banka etablira svoju filijalu u Šibeniku kao prirodnom centru sjeverne Dalmacije i da joj stavi na raspolaganje dovoljno kredita za podmirenje velikih kreditnih potreba ovog kraja, a pored toga da se napusti današnji indirektni sistem kreditiranja, te da Narodna Banka preko svih svojih filijala jednako pristupi direktnom kreditiranju trgovaca uz potrebnu garanciju.

14) Konačno tražimo, da se čim prije konstituiše Privredni Savjet prema odnosnoj odredbi ustava i posebnog zakona.

DA POČASTE USPOMENU BLA GOPOKOJNE *FANI UD. BAČINIĆ* položiše u fond:

Uboškog doma: Mr. Ph. Vilim Beroš, Matija Paić, Stipe Šare, Niko Kečkmety po Din, 50; obitelj drž. nadodvjet g. S. Burića, obitelj V. Matačića, F. Istenić, obitelj Merlak pok. Iv., građ. poduz. Olivari i drug, Dr. D. Montana, Dr. K. Trlaja, braća Ivo i Jere Tarle po Din. 30; B. Caleb, V. Batigelli. Dr. K. Pasini presj, suda, A. Vodanović, S. Druter, Z. Schiattino, O. Fra P. Silov po Din. 20; L. Šarić, U. Novak, Obitelj Sponza, M. Bakušan, J. Ungaro, A. Fantulin po Din. 10;

Sokolskog Društva: E. Benković, I. Protega po Din. 20.

Sokolske glazbe: M. Belamarić p. Tome Din. 15; J. Delagiovana, Delfin J., Čikato N. po Din. 10.

P. S, K. „KRKA“: M. Lušić Din. 50, F. Babić I. Polombito po Din. 20, obitelj kap. G. Paskijević, Z. Majovski po Din. 10,

Dobrovoljne Vatrogasne Čete: Braća Iljadica-Grbešić, Dr. M. Iljadica, Savj. E. Perućić, Mr. Ph. Lj. Montana, braća Lušić, A. Frua po Din. 50, M. Matavulj Din. 30, Z. Majovsky Din. 10, A. Matačić Din. 40.

Jadranske Straže: P. Kovačev Din. 20.

H. K. D. „Napredak“ Marko Stojić Din. 25.

Pučke kuhinje: D. A. Radić Din. 10.

KINO »BALKAN« prikazuje još danas: Brigitte Helm u špijunskom tonfilmu: „Na polju časti“. Srijeda i četvrtak: velefilm pravih španjolskih pjesama: Meksikanska ljubav sa najšarmantnijom ženom Dolores Del Rio.

»TESLA« tonkino prikazuje još danas „Jedna noć u Veneciji“ — Tino Pattiera. Na Uskrs: Put u život.

IZ UREDNIŠTVA. Primamo više nepotpisanih članaka za uvrštenje, ali nažalost moramo javiti da ih ne možemo uvrstiti bez da znamo tko ih je napisao.

NOVI PERIVOJ KOD GOSPE VAN GRADA. Radovi oko novog perivoja na šematoriju u punom su jeku. Doznajemo da se za te radove mnogo potrošilo. Nadamo se da toliki trošak neće biti uzaludan, nego da će Šibenik time dobiti mnogo ljepši izgled.

IZLOŽBA G. F. SASSA. U srijedu u 7 sati pred brojnom publikom otvorio je g. Ivan Knežević, zagrebački karikaturista, izložbu slikarskih radova g. Frane Sassa. Otvoru izložbe prisustvovalo je mnogo uglednih ličnosti Šibenika, koji su se vrlo laskavo izrazili o slikarskom talentu g. Sassa. Pri samom otvoru otkupljeno je par radova.

IZ M. O. JADRANSKE STRAŽE saznajemo, da je mjesni Inspektorat Jadranske Plovidbe požrtvovnim zauzimanjem vrlog našeg pomorca inspektora gosp. kap. Fabijana Petravića dostavio popis sa imenima 31 namještenika Jadr. Plov., koji su se korporativno kao svijesni pomorci najpripravnije odazvali našem apelu odštampanom i u „Narodnoj Tribuni“ pred nekoliko dana.

Tim aktom inspektorat Jadr. Plov., kao cjelina, stavio se u red prvih mjesnih ustanova, udruženja i korporacija, koje su ispravno shvatile ciljeve Jadranske Straže.

Za taj njegov primjera vrijedan gest ovaj M. O. izražava mu najveće priznanje i zahvalnost.

Lozinka: *„Čuvajmo naše more“* neka i drugim rodoljubima dade potstreka da doprinesu, u granicama svojih mogućnosti, udio za ostvarivanje ideja i ciljeva Jadranske Straže!

SA ŠUBIĆEVCA. Ovih dana neki je vlasnik podigao zid uz sami pervaz puta. Ko je to mogao dozvoliti? Zar ne treba ostaviti uz put prostor za otjeranje vode i eventualnu kanalizaciju. Trebalo bi da općina bolje pazi na svoja prava za opće dobro.

„ZABRANJENO JE PUŠITI I NA POD PLJUVATI“ table za trgovine životnih namirnica prema odredbi Sreskog načelstva, nabavljaju se kod Tisk. E. Vitaliani i Sin. Komad D. 1·50

SKUPŠTINA UDRUŽENJA ČETNIKA U SPLITU. U nedjelju su bili u Splitu g. prof. Bogić-Milošević i g. Pere Sunara. Prisustvovali su konstituirajućoj skupštini Splitskog Četničkog Udruženja koja se održala u nedjelju ujutro u dvorani Sokolskog društva, gdje je i prof. Milošević održao značajno predavanje.

UREDIMO ULICE! Ovih dana kad je zatrpana cesta od Vanjskih do Suda, kola su morala poći mimo zida bolnice pa se vijugati uz uglove kuća uz velike neprilike. Zašto? Jer je neki gospodin baš lani izašao na put svojom kućom. Kako je to općina mogla dozvoliti? Zašto ona uopće ne planira ni jednu ulicu po predgrađima? Već sami težaci govore: Svak gradi, kako hoće, ne možemo slobodno s kolima dolaziti do svoje kuće. Bilo bi skrajno vrijeme, da se počnu planirati pojedine ulice. U kulturnijim mjestima čine se planovi za razmještaj sela, a mi?

SKUPŠTINA GRAĐEVNE ZADRUGE S. O. J. Skupština se održala po pravilu pola sata kasnije jer nije bio dovoljan broj članova. Presjednik g. Zlataper konstituiše skupštinu. Pozivlje prisutne da na uspomenu pokojnog zadrugara Iljadice uskliknu »Slava.« Zatim revizor g. Starešina podnosi skupštini izvještaj o reviziji zadruge. Izvještaj je primljen k znanju. Potom izvješćuje g. Zlataper o radu Uravnog Odbora.

Diže se g. Kaštelan i govori glede likvidacije zadruge. G. Blažević prigovara upravi što nije poslala pismene pozive. Pretsjednik mu odgovara da po pravilu treba samo da se javno oglasuje. Poziv je bio tri puta štampan u novinama. Kaže da su se zadnjeg puta slali pozivi, pa je ipak na skupštinu došao malen broj članova. Zatim se prešlo na IV točku dnevnog reda i čitanje i odobrenje zaključnog računa za poslovnu g. 1933 sa razriješnicom Upravnom i Nadzornom odboru. U ime Upravnog odbora govorio je g. Starešina, a u ime Nadzornog odbora g. Valentić. Oba izvještaja su primljena k znanju. V. Biranje Upravnog i Nadzornog odbora.

G. Starešina predložio je slijedeći Upravni odbor: gg. Meznarić A., Scotti S. i Milošević B., a Nadzorni odbor: Frua A., Santini S. i Valentić G.

Ovaj predlog je jednoglasno primljen. Prešlo se je i na VI. točku dnevnog reda eventualije, ali se niko nije javio te je pretsj. zahvalio prisutnima i zatvorio skupštinu.

OVIME SE POZIVAJU gg. članovi upravnog odbora Društva prijatelja Vel. Britanije i Amerike da izvole večeras dne 27 o. mj. u 19 sati doći na sjednicu, koja će se održati u salonu g. Miloša Šupuka (kuća g. S. Šare.)

UNAPREĐENI: Škovrlj N. sr. škol. nadz. u Kninu u V gr., Vrdoljak S uč. u Sinju u VI gr., Kulić Anka uč. u Šibeniku u VII gr., Miletić Jelka uč. u Stankovci u VIII gr.

UMRLI. Čičmirko Kata ud Jose.

Zašto je uhapšen opć. činovnik Bulat

Nazad nekoliko dana uhapšen je zbog raznih utaja u zvaničnoj dužnosti činovnik Ivo Bulat. Ovih dana se morao razriješiti dužnosti sa pretstojništva gradske policije da se povrati na rad na općini, pa je zbog toga imao predati svoj rad i poslove učinjene na dosadašnjoj dužnosti. 13 o. mj. prisvojio je službena akta za prijavu motornih vozila na kojima je manj kalo maraka od vrijednosti od više hiljada dinara. Zbog toga je Ivo Bulat uhapšen i predan sudu.

Službeni Glasnik
UDRUŽENJA TRGOVACA
za srezove Šibenik i Biograd n/m

Br. 604

Obavješćuje svu gg. zanimane članove, da je uprava istog udruženja primila od Kr. Sreskog Načelstva u Šibeniku dopis slijedećeg sadržaja: „Prema čl. 235 pravilnika o bližim odredbama za izvršenje zakona o nadzoru nad nămirnicama za život od 3/6 1930 g. — Službene Novine br. 139 LII od 23/6 1930 g. zabranjeno je u trgovinama namirnica za život pušiti kao i na pod pljuvati. Pošto sam prigodom revizija radnja opazio, da se tog propisa mnoge radnje ne drže, to se pozivlje Naslov, da izvoli upozoriti odnosne imaoce radnja, članove tog udruženja, na citirani propis te im preporučiti, da bi bilo uputno, da u svojim radnjama postave na vidljivo mjesto natpis sa riječima: „Zabranjeno je pušiti i na pod pljuvati.“ Prekršaji odnosnog propisa kažnjavaju se po propisima §. 22 i 23 Zakona o nadzoru nad namirnicama za život zatvorom do 1 mjesec ili novčano do Din. 10.000.- Sresko načelsnik Broz v. r.“ Uprava

DRŽAVNE NABAVKE
(Oglase kod Trg. Ind. Komore Split)

Drva za Jadr. Div. Oblasti — Mostar na 29/3.

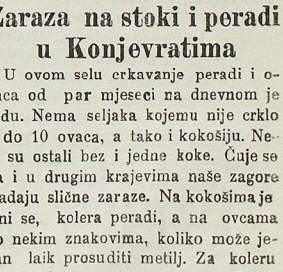
Tucanik na drž. putu br. 6, kopani šljunak za Sres. Načelstvo Mostar na 31/3.

Lanenè jedrenine i t. d. za Arsenala Tivat do 29/3.

Kruh, meso, mlijeko i t. d. za Bolnicu Split na 27, 28 29, 30 i 31-3.

Hljeb gotovi, za garnizona Sinjskog na 11-4.

TRGOVINA ŽELJEZNE ROBE
IVAN RELJA i DRUG
ŠIBENIK Zagrebačka ul. 114

Zaraza na stoki i peradi u Konjevratima

U ovom selu crkavanje peradi i ovaca od par mjeseci na dnevnom je redu. Nema seljaka kojemu nije crklo 5 do 10 ovaca, a tako i kokošiju. Neki su ostali bez i jedne koke. Čuje se da i u drugim krajevima naše zagore vladaju slične zaraze. Na kokošima je čini se, kolera peradi, a na ovcama po nekim znakovima, koliko može jedan laik prosuditi metilj. Za koleru peradi obavezna je prijava, međutim nije nam poznato da su vlasti poduzele kakve mjere predostrožnosti, a nije, čini se ništa ni prijavljeno, premda je seoskim častima poznato da bolest hara. Naši seljaci ništa ne poduzimlju protiv bolesti stoke. Oni su uvjereni da je to „krepa“ naime elementarna nepogoda kao grad, suša i t. d. i kojoj oni nemogu doskočiti, tim više što je to i u drugim krajevima, dakle „s godinom.“

Ponovno veliko sniženje cijena !!!

Iskoristite prigodu od 15 III do Uskrsa, te kupite samo lijepu i jeftinu „Peko“ cipelu.

Dječje od din. 30—35—40—50 itd.
Ženske „ „ 48—64—74—84—95—125 „
Muške „ „ 85—95—125—135—145 „

Osim toga veliki izbor novih proljetnih modela — kao i ljetnih sandala za dame i gospodu.

Posjetite nas te se uvjerite. **„PEKO“ Šibenik**

Godišnja skupština Udruženja zanatlija

Naš zadnji izvještaj sa godišnje skupštine Udruženja zanatlija nadopunjujemo danas:

Lijepi izvještaj tajnika g. M. Maroti-a o radu Udruženja kroz prošlu godinu bio je saslušan sa naročitom pažnjom. Na koncu njegovog izvještaja velika većina prisutnih članova frenetičnim aplauzom dala je izražaja svom zadovoljstvu nad tako uspješnim radom Uprave Udruženja kroz g. 1933.

Izvještaj blagajnika g. S. Ronca praćen je sa zanimanjem. Iz izvještaja se vidi da je Uprava u prošloj godini utrošila Din 9.225.- manje nego što je u budžetu bilo predvidjeno. Prema tome se najbolje vidi da je Uprava provodila najveću štednju.

Pri debati o izvještaju blagajnika g. Š. Zenić pita u što se trošilo onih din 30, koji preostaju od uplaćene takse za majstorske ispite. Pretsjednik mu odgovara da se din 20 isplaćivalo djelovodji ispitne komisije kao naknada oko rukovanja komisijom i za vodjenje zapisnika, a prije ostalih din 10 za kancelarijske troškove komisije. G. Zenić prigovara što je to primao g. M. Maroti, jer da po zakonu članovi Uprave ne smiju primati nikakove nagrade. Pretsjednik g. Gojanović mu razjašnjava, da g. Maroti tu dužnost nije morao niti je vršio u svojstvu člana Uprave. pa se čudi da se takovi prigovori mogu uopće postaviti i to baš g. Maroti-u, koji je za Udruženje sve žrtvovao.

O istoj stvari govorio je g. Bator Srećko, stolar iz Vodica, pak se čudi kako neki ljudi mogu biti nezahvalni čovjeku, koji je za Udruženje žrtvovao i previše. Ističe da je Uprava odobrila djelovodji komisije honorar od din 20, pa nema mjesta nikakovom prigovoru kad je Uprava vlasna to odobriti. Iznaša zasluge g. Maroti-a i veli da je sramota iznašati takove prigovore a iznašaju se samo iz ličnih mržnja. Riječi g. Batora bile su popraćene oduševljenim pljeskom i uzvicima priznanja radu g. Marijana Maroti-a.

Izabran je odbor od tri lica koji će o toj stvari donijeti svoje mišljenje, a osim toga taj će odbor pregledati sveukupan rad bivših obrtnih zadruga.

U izvještaju Nadzornog Odbora istaknuto je da je poslovanje Udruženja u prošloj godini bilo u potpunom redu i da se nemože učiniti nikakav prigovor, već da se mora izraziti priznanje Upravi na zdušnom vodjenju poslova Udruženja.

Kod pete tačke dnevnog reda rješavale su se žalbe protiv presuda Uprave i to žalbe gg. Š. Zenića, P. Berce, P. Červara, M. Jušića i S. Kordića, koji su bili kažnjeni oduzimanjem prava govora na skupštini i aktivnog i pasivnog biračkog prava. G. Kulić predlaže da se to pitanje sporazumno skine sa dnevnog reda. Tajnik Zanatske Komore obrazlaže da po zakonu skupština mora riješavati o pitanjima koja su na dnevnom redu. G. Berce nešto primjećuje, našto mu komorski sekretar odgovara: ako ste Vi bolji pravnik tada izvolite Vi protumačiti. (Smijeh u dvorani),

G. V. Kulić apeluje na slogu i postavlja izmjenjen predlog, da gosp. Š. Zenić u ime osudjenih pridje pretsjedniku g. Gojanoviću a da skupština nato poništi presude. G. Zenić prilazi pretsjedniku i u ime petorice osudjenih pruža mu ruku koju ovaj prihvaća. Time su osudjeni povukli svoje napadaje, a nato skupština poništava presude

Kod šeste tačke dnevnog reda prihvaćeni su predlozi Uprave o visini članarine za god. 1933 i 1934.

Izmjenjen je čl. 38 Pravila Udruženja na način da će se članarina odmjeravati na temelju poreske osnovice.

Kod pretresa predračuna za god. 1934 g. Zenić primjećuje da je mnogo predvidjeno za kiriju i da je plata činovniku prevelika i da je dovoljno Din. 1000 mjesečno. G. P. Berce tako-djer tvrdi da je plata velika i da se može naći ljudi sa akademskom naobrazbom koji će radili za Din. 500 mjesečno. Nadodaje da bi on bio u stanju voditi Udruženje od hiljadu članova sa platom od Din. 1000 mjesečno. (Smijeh i žagor među prisutnima)

Pretsjednik veli da plate namještenika obzirom na prilike nijesu velike, a da u poslu zadovoljaju. G. Kulić takodjer veli da plate nijesu velike i predlaže da se predračun primi i primjećuje da članovi mogu imati potpuno povjerenje u pretsj. koji će zajedničku imovinu brižno čuvati i štedljivo trošiti.

Iza toga skupština je predloženi predračun primila u visini od Din. 62.160 prihoda a isto toliko rashoda.

Nakon toga jednoglasno je prihvaćen predlog Uprave o izboru članova majstora ispitnih komisija za majstorske i pomoćničke ispite.

Prihvaćena su jednoglasno i Pravila stručnih sekcija.

Kod eventualija naročito se zapazio lijep i stvaran govor g. Vladimira Kulića u pitanju poreza. Dobar dojam i odobravanje pobrala su izlaganja g. P. Berce-a o pitanju pripojenja postolarske zadruge zajedničkom Udruženju zanatlija. Naša primjedba u prvom izvještaju da je pri tome nastao u dvorani smjeh odnosi se na duhovitu primjedbu g. Berce-a, da ako neće postolari k svim zanatlijama, da će radi sloge sve zanatlije k njima, držeći se one: ako neće Muhamed brdu, brdo će Muhamedu.

Nadamo se, da će ova skupština zanatlija šibenskog sreza biti od koristi po opće interese njihove, jer su se na njoj, zahvaljujući najviše uvidavnosti i nastojanju g. V. Kulića otupile mnoge oštrice i predalo mnogo toga zaboravu.

Sukobi su izgladjeni, priznat je ispravan i samoprijegoran rad Uprave pa nema zapreke da svi članovi bez razlike sudjeluju u radu Udruženja i da tako u godini 1934 pokaže Udruženje još veću djelatnost i uspjehe.

Prožeti tim mislima želimo Udruženju zanatlija najbolji uspjeh u njegovu radu oko unapredjenja zanatstva.

Knin

Sirotište. Poznato nam je da je kuća „sirotište“, koja je bila do natrag nekog vremena upotrebljena za stanove, sada opet preuređena za smještaj staraca i staica. Bilo bi potrebito da se u istoj smjesti i siromašna djeca, koja se preko cijelog dana viđaju po ulici. Oni bez roditelja, pušteni su na milost i nemilost da po ulicama skiču, te traže milostinju što nije na ugled građanstvu ovoga mjesta.

Biograd

U „Narodnoj Tribuni“ od 20 marta javili smo da je g. Karaganjan navodno već preuzeo u svoje ruke električnu centralu i zgradu plativši u gotovom 200 hiljada dinara. Međutim doznajemo od općinske uprave Biograda n-m da još nije sklopljen definitivan ugovor o kupoprodaji električne centrale. Dobiveni novac se ima upotrebiti za otplatu duga učinjenog prilikom gradnje električne centrale. Prema tome općina neće od toga imati nikakve koristi.

—:—

Obzirom na našu vijest u br 74 od 20 III izvješćujemo, da se gdjica Albina Nagi nije ponudila da pjeva pri otvoru hotela Ilirije, već da je bila zamoljena od g. Karaganjana da bi samo sudjelovala u tom koncertu.

ŠIME ANTIĆ — ŠIBENIK
Trgovina manufakturnom robom na malo i veliko. —

Najvažnije emisije iz Radio programa

UTORAK:

17.20 WIEN konc. sal. — 18.30 BUDAPST opera — 19.20 ZURICH Bach konc. — 21.- RIM opera — 21.15 LJUBLJANA konc.

SRIJEDA:

19.- VARŠAVA, Parsifal — 20- LJUBLJ. opera — 19.20 BUDAPEST, simf. konc.

ČETVRTAK:

18.- ZURICH, sjev. muzika — 19.- LUGB. Tuđa žena — 19.50 BOZEN, Folstapp — 20.- PRAG, Stabat Moter — 20.40 LJUBLJANA Haida konc. — 21.- MONTE CENERI, Zanetto. — 22.35 BUDAPEST. koncerat za violine. —

PETAK:

16.- ZAGREB, Parsifal — 19.- FRANKF., Passion Bach — 19.45 WIEN, Veliki petak, 20.- Beethi konc. — 22.15 BUDAPEST, Cello konc., 22.45 operni konc.

FRANJO LEDIĆ

»MOJ SPLITE, ČAROBNI GRADE NA JADRANU!«

Kod nas u provinciji, a osobito u Primorju pojave se često ljudi, sa jačom ili slabijom kulturom i sposobnostima, koji hoće svojom maštom i energijom, da nešto jače, eventualno pozitivno stvore, u raznim granama našega kulturnog življenja. Njihova stremljenja su katkada vrlo primitivna, pa čak i sasvim neozbiljna preinačenja po kojekakovim, sumnjivim uzorima, koji su vrlo daleko od naših prilika i našeg osebujnog mentaliteta. — Ti se ljudi u najmanju ruku razočaraju, jer obično u svojim idejnim polivatima ostaju osamljeni bez ičije pomoći, pa čak i od publike indiferisani i eventualno oštro kritikovani. Pozitivna u takvim prilikama oni ne ostavljaju ništa, i odlaze sa tvrdim uvjerenjem, da smo još sasvim nerazvijeni za jača stvaranja i gibanja, koja bi nas obnovila, oživila i trgla iz tradicionalnog indiferentnog spokoja.

Baš naprotiv tome, svojim ravno i pozitivno ocrtanim radom, ističe se filmski režiser i pjesnik FRANJO LEDIĆ, — čija se je ambicija izgubila pred realnom stvarnosti, — i on, pozitivnim, kulturno-korisnim radom teži ka stvaranju ne višega, ni nižega, već na razjašnjenju postojećega. On hoće da uhvati čisto filmski stvarno i živo sve današnje prilike naših manjih, rasnih, primorskih gradova, koji se ističu, tako reći, djevičanskom ljepotom i još neotkrivenom erotikom civilizovane divljine i raznih idiličkih predjela, prirodno stvorenih za ljetni turistički, eventualno ljetovališni odmor.

Pa ma kako do sada Ledićev rad uspio, on je u prvome redu pozitivan, koristan i osebujan. Jer sa njegovim kadkada vrlo smjelim režiserskim potkvatima i retušima, uvijek je htio i odabirao ono pravo tipično i realno, — što će sa prave strane karakterisati jedan još neotkriveni ambijenat, kao što je Jadran.

Ali na drugom mjestu govoreći, i tek ovako nuzgred i kinematografski dodirnuvši se raznih problema, treba ustvrditi i iskreno priznati, da je nama pjesnik Franjo Ledić, osim režiserskih bitnosti i neminovno potrebnih korektura donio i jedan novum, — a to je reklamna propaganda, ne samo u uobičajenom obliku propagande, već čistu umjetnost, — sva u nekom svjetlom nabujelom stilu i rijetkoj zadivljujućoj iskrenosti.

U nizu Ledićevih brošura najnovija a izgleda i najinteresantnija je „Moj Splite, čarobni grade na Jadranu!», koja u jednoj vrlo živoj, temperamentnoj igri riječi i osjećaja, daje slikoviti, letimični štimung stvarnih događaja, koji ispred nas proticu filmskom i reporterskom brzinom, a da su ipak trajni, cjeloviti i zaobljeni u svim pogledima. Njihov karakteristični ton, koji i se u svakoj strofi prelijeva suncem i mjesečinom, (prema štimungu), tako je gibak, nesuljen i vedar, da na nekim mjestima osjetimo čistu i pravu liriku osjećajnog Dalmatinca. Ima po negdje mjesta, gdje u raznim ovim sladunjavo romantičnim, impresionističkim i artističkim stihovima, koji prelaze u ekspresionizam, — osjetimo pravu realnu i socijalnu stvarnost, — koja naravski nije tako žučno, fotografski oštra, ili eventualno usiljena, — već sentimentalno ustreptala i raznježena, s tendencom ilustracije i komentara njegovome tonfilmu sa istim naslovom, kojega je on stručnjački režirao.

Ne obaziruči se na stvarnu umjetničku vrednotu ove brošure pjesama, karakteristično je konstatovati, da pjesme sa svojim širokim nabujalim sunčanim vedrinama. i rodnim horizontima, imaju onu rijetku iskrenu, prostodušnu pjesničku notu našega sanjalačkog, još neanalizovanog pjevanja iz puka. — Osobito ako na nekim mjestima zastanemo i analizujemo njihovo nereklamno stvaranje, već realno proživljavanje i produbljivanje, opazićemo i osjetiti jedan topao niz momenata, koji su usko vezani, sa našim trubadurskim, nesumnjivo umjetnički i karakterističnim sentimentalno — realnim ambijentom i monotonim življenjem.

Dakle, ovo je jedan mali, ali stvarni uspjeh kojeg smo dobili ustrajnošću našega rasnoga čovjeka i pjesnika, što i nadalje živo radi na prikazivanju našega ,stvarnoga življenja. Ovo je mali dokumenat našega vremena, u kome treba uzajamna pomoć i solidarnost, da stvara nove puteve, to jest otkriće našega idiličnog, u većini zaboravljenog predjela. — Ali o tome ćemo pisati u jednome drugome članku o dalmatinskim prilikama, specijalno Šibeniku, kada ćemo moći donijeti stvarne argumentacije iz razgovora sa pjesnikom režiserom Franjom Ledićem, koji nam je obećao intervju, u kojem će biti analizovane sve bitne potrebe reorganizacije dalmatinske turistike, koja će odsada ići skupa po Ledićevom mišljenju, sa tonfilmom, koji će biti snimljen u Šibeniku.—S—

Štampa i vlasništvo: Odlik. Grat. Zavod Tisk. E. VITALIANI i SIN, Šibenik. Odgov. urednik Hamilkar Vitaliani